

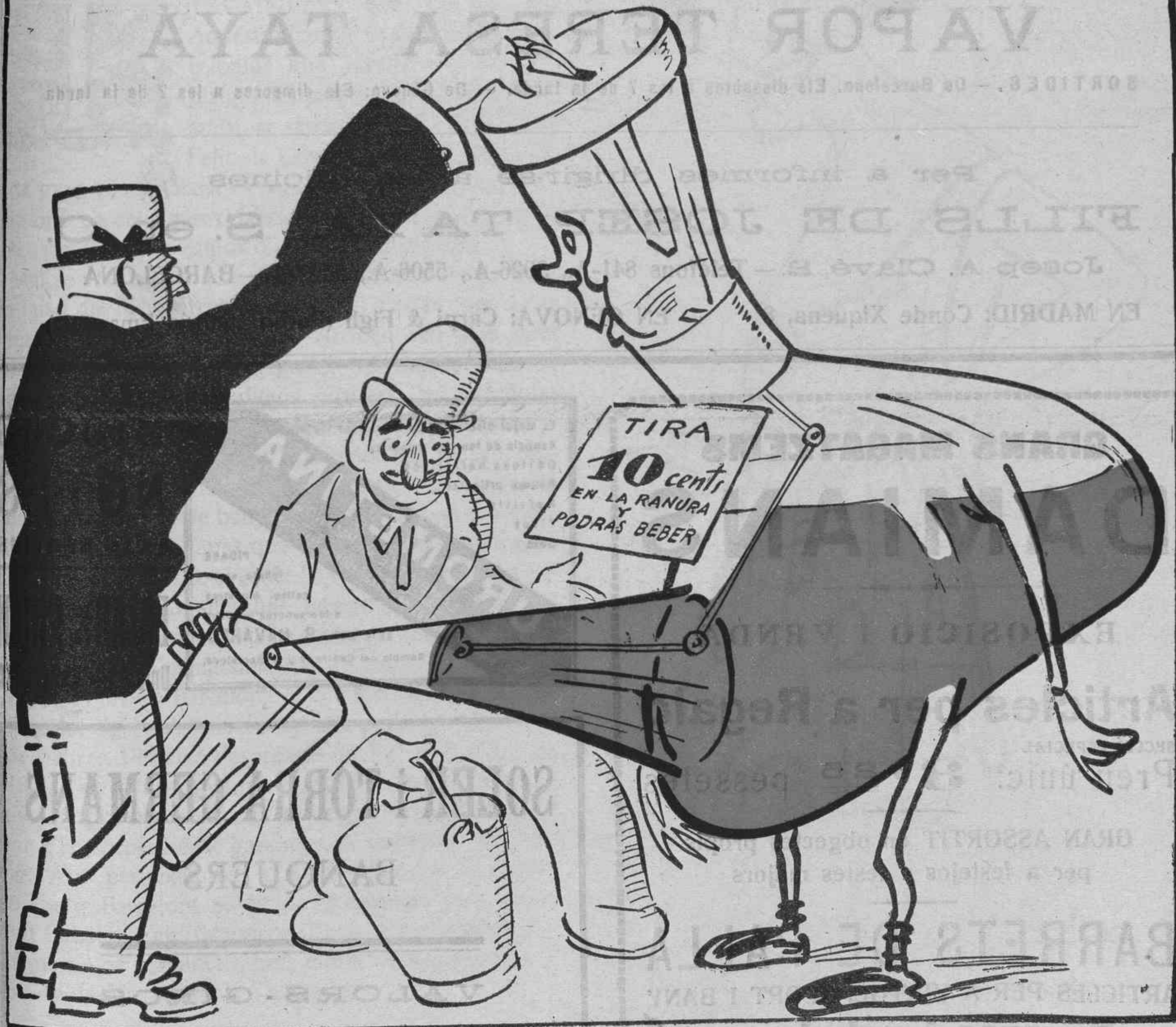
L'Esquella de la Torratxa

Any XLII : Número 2117

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 8 d'Agost de 1919

L'IMPOST SOBRE EL VI

—Els deu cèntims per litre són per a que els hono-
rables (?) regidors no es quedin a pa i aigua.

Vapors TAYÀ

Servei bisetmanal entre BARCELONA i GÈNOVA per vapors rapidíssims de gran luxe

VAPOR CAPITÀ REVUELTA

SORTIDES. — De Barcelona: Els dimecres a la 1 de la tarda. — De Gènova: Els dissabtes a la 1 de la tarda

Gran confort - Servei restaurant de primer ordre - Concert en els menjars - Perruqueria - Manicura - Quartos de bany, & &

VAPOR TERESA TAYÀ

SORTIDES. — De Barcelona: Els dissabtes a les 7 de la tarda. — De Gènova: Els dimecres a les 7 de la tarda

Per a informes dirigir-se a les oficines

FILLS DE JOSEP TAYÀ, S. en C.

Josep A. Clavé, 2. — Telèfons 841-A., 3026-A., 5506-A., 5507-A. — BARCELONA

EN MADRID: Conde Xiquena, 8

EN GÈNOVA: Carpi & Figli (Portici Vittorio Emanuele)

GRANS MAGATZEMS DAMIANS

EXPOSICIO I VENDA
DE

Articles per a Regalo

SECCIÓ ESPECIAL

Preu únic: **3,25** pessetes

GRAN ASSORTIT en objectes propis
per a festejos y festes majors

BARRETS DE PALLA

ARTICLES PER A VIATGE, SPORT I BANY

Neveres i geladores

Mobles de fusta, metall i vimet. - Taules, bancs i cadires per a jardí
Bruses, Boas, Roba blanca, Ombrel·les,
Bastons, Paraigües, Vanos, Guants, Camiseria,
Gèneres de punt, Calçats, Màquines parlants,
Juguets, etc., etc.

El mejor disolvente de los uratos
Acepta de las vías urinarias
Ostáculos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE NEFRÓLOGOS
Sintomas Urotropina - Hexametileno tetramina - Formol

PÍDASE

folleto expli-

cativo. Muestras

a los señores médicos

Agte gen.: S. NAVARRO

Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

Blocks NOTES

A DEU CÉNTIMS

BAZAR DE LA UNIÓN

Unió, 3. - BARCELONA

SOLER i TORRA GERMANS

BANQUERS

VALORS - GIROS

CANVI - CUPONS

Rambla d'Estudis, 13 i Bonsuccés, 1

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

== CRONICA ==

Notes estivals

TOT Catalunya està ple—se diu. Aquesta plenitud és d'estiuejants barcelonins que invadeixen camps i platges. El passeig de Gràcia, trossejat, se reparteix per Sitges, Sant Feliu, la Costa de Llevant, el Vallès

i cada gran vila catalana és com una miniatura barcelonina, amb els seus grans fabricants, les seves elegantes, els seus polítics, els «niños bien» i qualque poeta.

Mai se veu la grandesa barcelonina com ara a l'estiu. A la faisó del Nil, Barcelona sofreix, i s'extén per totes les terres catalanes fecundables. Arriben així a la gent de fóra els habillaments elegants, les modes últimes i exactes, les cançons i els ditxos postrers, les anècdotes de la política i fins les idees. Perquè si el barceloní «bien» fa goma, el barceloní corrent fa catalanisme. El fan cantant el paisatge, bell tròs de la pàtria, amb la bandereta catalana de la caseta de banys, amb *La Veu* que reben, amb les notícies públiques que demanen per a malparlar del diputat del districte si és de l'*U. M. N.*, amb la carretera de la Mancomunitat que ponderen i la de l'Estat que rebaixen, amb qualsevol imperfecció observada i que fa dir: Si nosaltres manéssim això, no passaria.

Durant l'hivern Barcelona és la ciutat formiga i a l'estiu la ciutat cigala. A l'hivern treballa per a ella i a l'estiu pels altres. Per això després de la Secció Política de la «Lliga» no hi ha «organisme» més propagandista que l'estiu. El govern encara no ha caigut en que hauria de sumar a la suspensió de garanties, la suspensió de l'estiueig. Ara, per exemple, a Barcelona no hi ha constitució, però Barcelona se buida i s'escampa arreu, convertint Catalunya en Catalunya-Ciutat. En justa llògica, la suspensió de garanties hauria també d'estiuejar, extenent-se des de Tortosa a Cadaqués.

* * *

Tothom s'exclama contra la voracitat dels pobles. La vida cara sofreix en ells un recàrreg transitori. Ah! aqueixos pagesos!

I bé, és la justa revenja de lo ruralia contra l'urb acaparadora. Ens passem tot l'any xuclant les perentòries

LES NOSTRES ARTISTES

Amàlia de Isaura

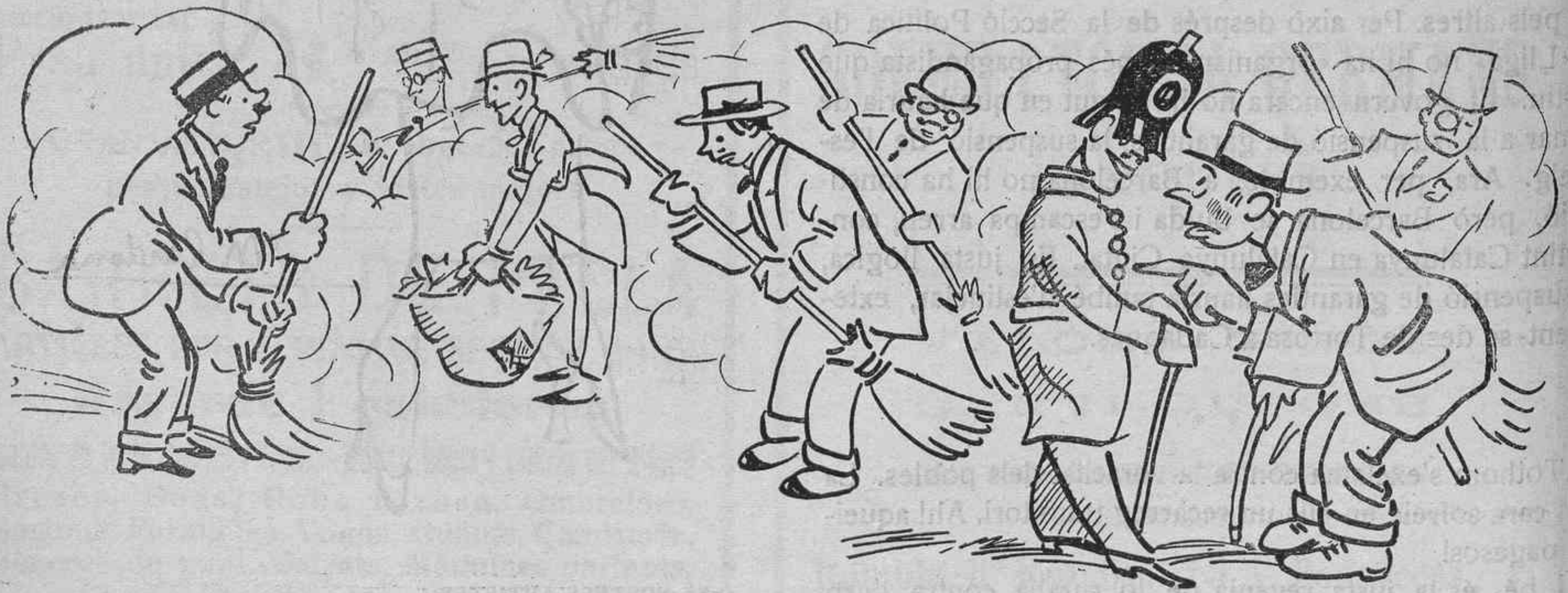
obligacions dels pagesos: el plet qui's consulta, el mallat portat a una clínica, la mercaderia necessària, el noi que estudia, els nuvis que viatgen, aquells representants dels pobles, comparses de les grans assemblees, i naturalment, a l'agost, se regira contra els seus explotadors. El jutge torna alguns dels diners del plet, el metge, els de l'operació, els dispesers, els de l'estudiant, els comerciants, els de les compres.

Els barcelonins necessiten el repòs, l'aigua de la mar, la verdor de la muntanya, la joia de la font, l'oxigenació i la rectificació, i els pagesos ens ho fan pagar. Són les dues maneres de rependre lo donat a la ciutat: les eleccions i l'estiueig. Però els hi dura poc. A l'octubre, el noi torna a la facultat, els malalts insisteix a la porta del metge especialista, el gran comerç barceloní imposa la seva llei i els lletreros lluminosos atrauen als forans, com la verdor, la quietud, la font i la costa ens varen atraure a nosaltres. L'estiueig, tan car, no ha estat més que una contribució recreativa.

* * *

I tota Catalunya és rambla. En qualsevol fonda us diuen: Miri, ahir va passar el senyor Puig i Cadafalch, i no fa gaires dies En Pere Corominas. Viladrau és l'abonament del «Liceo»; Camprodon el de «Novetats»; Caldetas el passeig de Gràcia a la sortida de Santa Agna; Argenton l'Institut d'Estudis; Cadaqués, segueix essent *La Publicidad* dels temps d'En Doys, amb En Marquina, els Pitxots, pintors ja una mica arcaics; la costa brava l'antiga «Joventut», amb En Pujolà a Palamós i En Monnegal a Palafrugell; el Montseny recull excursionistes i poetes.

Ficats en un tren, a la plataforma del vagó, podem anar saludant a totes les coneixences, com si anéssim en el tramvia.

—No queda més remei... O l'escombra, o renunciar al volant de brigades.

* * *

En un tren... Mireu nosaltres anàvem el diumenge passat en el de la costa. Feia un dia diamantí. Sota el cel blau brunyit, la mar verda brunyida. En el vagó trajos blancs, tòies, perfum de dona. Un moment se percebeix el panteix d'un motor. Es l'hydroavió italià, camí de Caldetes. I anem avençant, paral·lels, el tren, l'hydroavió i els automòbils de la carretera. Un «afiche» per a una Barcelona mundana, capital d'una altra «côte d'azur»; una estampa que fa vuit anys podria haver portat la llegenda: «Catalunya 1920».

I per primera volta, veient que tot allò era tan poc Naturalesa, que amb nosaltres venia la ciutat—les amistats de tot l'any, els trajos blancs, els avions, la rambla, en fi—hem sortit contents cap a la terra. A l'arribar al poble hem cregut que el soroll d'un auto, era el de l'hydroavió italià, encara...

PARADOX

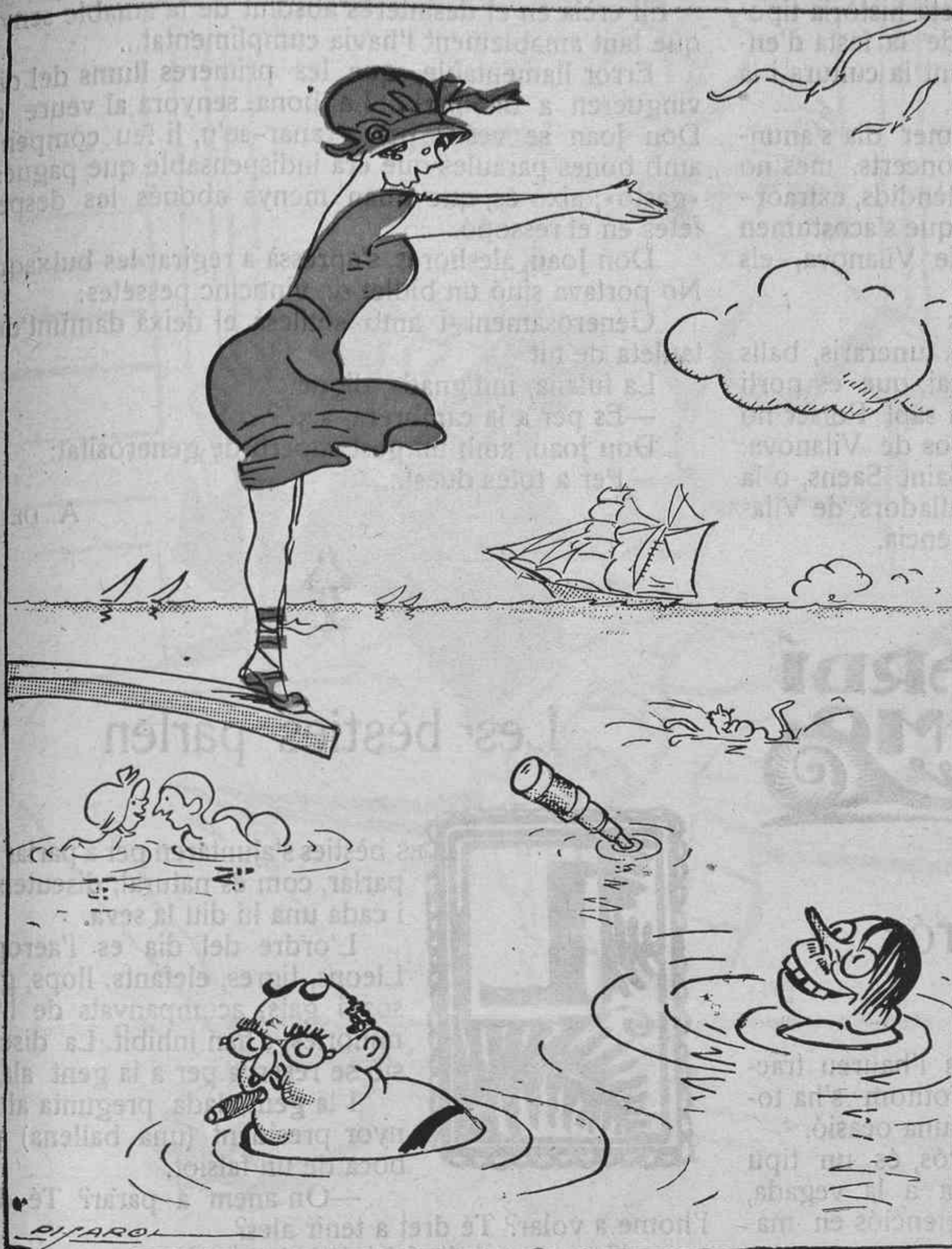

MUNICIPALESCA

Aquí no queden més que dos camins...

En hores en què diem que no es pot viure, quan s'extén arreu un clam d'indignació i de protesta per l'alça dels articles dits d'absoluta necessitat, vénen els senyors que componen l'Ajuntament i sense amidar poc ni molt les conseqüències de la seva decissió, graven les subsistències amb uns arbitris impossibles.

Vé aquest nou flagell imposat als ciutadans després d'exaltar en Consistori, amb veu i tons melodramàtics,

ALS BANYS

—Què és gaire freda?
—Segons com se mira.

la necessitat d'abaratir els comestibles, de perseguir als comerciants poc escrupulosos que es gaudeixen de les circumstàncies excepcionals que ha ocasionat el desballestament general creat per la guerra.

Davant de tota reforma tributària o administrativa ideada pels nostres regidors no podem menys que tremolar, coneixent com coneixem el panyo que a la Casa Gran es gasta. Quantes vegades sentim parlar d'un nou plan hisendístic, ens palpem instintivament les butxaques. Al olorar la implantació d'una nova reforma, l'industrial, el comerciant, tota persona que té per perdre comença per preguntar-se:

—Què'm tocarà pagar aquest cop?

Perquè lo sensible—i això explica la raó de les descomposicions polítiques de certs desastres electorals—és que no's proposa innovació ni s'introdueix en el capítol d'ingressos variació grossa ni petita, sense que apareixin tot seguit els amics oficiosos de tal o qual personalitat en boga, barreja de mitjancers i corredors, especialment designats per a ultimar un arreglo entre l'administració (?) i els cridats a fer efectiu el nou tribut.

Ara mateix s'ha pres pretext de la supressió dels Consums per a assaltar novament la butxaca del pobre ciutadà barceloní, impossibilitat de respirar amb tantes càrregues com damunt seu pesen.

Després de l'arbitri posat al lloguer dels pisos, no mancava altre cosa que el tribut afectant els articles de menjar.

Per a viure mitjanament no quedaran dintre de pocs dies més que dos camins.

O col·locar-se al marge de les lleis o obtenir d'alguna de les dugues agrupacions polítiques que aquí fan i desfan, l'anar en candidatura per a les pròximes.

JUST

A cau d'orella

Una resurrecció

Quan la vaga de l'agost, ara fa dos anys, corregué la nova de que havia estat empresonada i no direm fusellada per a no donar lloc a interpretacions equivocades, l'escultural Angelita Ero. Nosaltres ja ho comentàrem aleshores, dient existia una predestinació en la seva aventura, perquè l'Angelita Ero, tenia idees, no amagades naturalment, que no haurien escaigut en una escultural, sinó ben confessades.

—Jo, jo sóc catalanista!

Nosaltres ho érem i pensàvem que feia una consumació d'idees, que prenia catalanisme com abans havia

pres un «sandwich», però que tenia idees era indubtable. Un altre dia, amb uns amics socialistes, ens tornava a dir:

—Jo, jo sóc socialista.

Ara torna a ésser escultural; torna a l'escena venint de la conspiració; torna ésser Ero, en lloc d'Heròica. Perquè s'havia de dir això. Quan li preguntàrem l'origen del seu nom, ens respongué ingènuament:

—D'Angelita m'ho dic, però volien posar-me Heròica i potser perquè no m'agradava, potser perquè resultava excessiu, el tallàrem pel mig i quedà Hero. Nom antic, tampoc me satisfia i vaig suprimir l'«hache». I d'Heròica va sortir l'Ero.

Els adjectius

Com hi han censors militars haurien d'haver censors civils, censors que no toleressin cap atac a la gramàtica, ni al diccionari—Ja hi han els correctors—s'objectarà. Certament, el corrector és la fe d'errades de l'escriptor, però com Homer, de tant en tant, el corrector bada.

Els de Vilanova també han badat i és estrany, perquè

Vilanova és la ciutat catalana amb més neta història tipogràfica. Però han badat i en els cartells de la festa d'enguany se veu la taca que ha caigut damunt la cultura i la tipografia vilanovina.

Se descriuen els festeigs i ja en el primer dia s'anuncien amb caràcters ben visibles balls i concerts, mes no uns balls clàssics, no uns balls lluits, esplèndids, extraordinaris, o amb qualsevol dels qualificatius que s'acostumen a aplicar als balls, no. El programa de Vilanova, els anuncia així:

Luctuosos balls i concerts

Luctuosos balls... Balls de dol, balls funeraris, balls als quals s'haurà de recomanar com mai, que es porti trajo negre—*l'est la danse nouvelle!*—qui sap! Potser no està tan errat l'autor dels balls luctuosos de Vilanova. Potser ballen la dansa macabra d'En Saint Saens, o la Marxa Fúnebre de Chopin, com si els balladors de Vilanova seguissin l'escola de la Tórtola Valencia.

Don Joan, generós

IOTS el coneixeu. Tots l'haureu tractat alguna vegada. Tothom s'ha topat amb ell en quiscuna ocasió.

Don Joan, generós, és un tipu polít i poca vergonya a la vegada, pretencios, molt pretencios en matèria de conquestes amoroses; una mena de pagès ensenyorit que el trobareu quasi sempre fent la papellona en tots els bars de nomenada

i en tots els music-halls de gent d'upa; en tots els llocs on s'hi acoblen les femelles de mal cap que estan de moda.

Don Joan, generós, és elegant fins a cert punt; i és, ademés, un sortós en tota l'extensió de la paraula; dona que's posa a tret del seu ull flirtejador, dona que cau... fins que l'aixequen.

Don Joan té, per fi, ademés de totes aqueixes qualitats, un nom que's posa a les targetes al peu d'una corona, un nom que no volem bescantar aquí per a no comprometre'l.

No és home de gran esperit en la seva verba, el nostre Don Joan, generós, però de ell se citen mil i una anècdotes que el pinten com un subjecte amorós extraordinari, anècdotes que li han proporcionat la gran reputació de què disfruta.

Heu-vos-en-aquí una:

Don Joan havia passat la nit als brassos morenos de una rossa. Per a descansar i pendre dalit, entre xarrameca i xarrameca ell i la seva conquesta s'havien begut dues ampolles de xampany. Després—lo que passa després—varen adormir-se.

Ell creïa en el desinterès absolut de la amable senyora que tant amablement l'havia complimentat...

Error lamentable, que les primeres llums del dia li vingueren a dissipar!... La bona senyora al veure que Don Joan se vestia per a anar-se'n, li feu comprendre amb bones paraules que era indispensable que pagués el «gasto»; això és, que quan menys abonés les despeses fetes en el ressopó.

Don Joan, aleshores, s'apressà a regirar les butxaques. No portava sinó un bitllet de vinticinco pessetes.

Generosament i amb sotilesa el deixà damunt de la tauleta de nit.

La fulana, indignada, digué:

—Es per a la cambrera, això?...

Don Joan, amb un gest superb de generositat:

—Per a totes dues!...

A. DEL F.

Les bèsties parlen

LES bèsties s'ajuntaren per a parlar i al parlar, com és natural, discuteixen i cada una hi diu la seva.

L'ordre del dia es l'aeroplà. Lleons, tigres, elefants, llops, gossos i gats, acompanyats de llurs minories, s'han inhibit. La discussió se reserva per a la gent alada.

I la gent alada pregunta al senyor president (una ballena) per boca de un falsiot.

—On anem a parar? Té dret l'home a volar? Té dret a tenir ales?

—Home... vui dir falsiot (fa la ballena), com a dret a tenir ales en té tot Déu si li creixen, àdhuc ne tinc jo, si no ales, aletes porto; ara, referent al volar dels homes, què vols que't digui? Abans de volar nedaren, els peixos varen callar i servidora que no és carn ni peix i no té plumes ni escates, restà muda com si res. Vosaltres que sou de la mar de l'aire, que aprecieu amb lleugeresa, protesteu. Vinga la protesta en forma i conforme als reglaments i als articles dels reglaments i amb modors i criança se discutirà lo que tingueu a bé dir-nos i veurem qui té raó.

I ara una pregunta prèvia:

—An aquesta discussió sobre el dret de volar de l'home, hi tindran vot i veu totes les bèsties o solament les senyores de l'aire, deixant de recó a les que neden, s'arroceguen o caminen de quatre potes?

El lleó.—Tots!

La serpent.—Tots!

El gripau.—Tots!

La gallina.—No! Nosaltres sols!

El lloro.—Nosaltres i ningú més!

La rata pinyada.—Sols! Sols.

La serpent.—Jo, que sembla que m'arrocegui, però quan convé sóc bèstia alada i àdhuc tinc cabellera...

El lleó.—Mentida!

La serpent.—Cabellera i no conservada amb boles de

—Que no es banya vostè, senyor Cervera?
—No, filla meva; fa temps que només em convenen coses calentes

naftalina, ni trepitjada, per senyors rics; ni assumpte per a quadres cursis, com passa a la pell del senyor lleó.

El lleó.—Bèstia maleïda!

La serpent.—Des del paradís terrenal. Ah! I amb molta honra.

La ballena.—Bé, què vol la serpent?

La serpent.—Com a voler enredar la troca, amb això demano la paraula prèvia.

La ballena.—Té la paraula la senyora serpent.

L'àguila.—Jo no volo.

La serpent.—I ara?

L'àguila.—Volo i no volo. Bony! Rebony i Sant Vicens de rebony!

La serpent.—Escolta àguila, que feres un dia en el qual estaves afamada?

L'àguila.—Anar a l'Àfrica i menjar-me a ta germana.

La serpent.—I com hi anares?

L'àguila.—Volant. Per això me posaren a l'escut de la república a Honduras.

La serpent.—Doncs vol ara, que qui està a les verdes deu estar a les madures.

L'àguila.—Mala bèstia maleïda...!

La serpent.—Tu, renega tan com vulguis, però retira l'esmena.

L'àguila.—Retiro l'esmena.

La ballena.—Retirada l'esmena de don Àguila. Té la paraula don Tigre.

El tigre.—Si això de l'aeroplà no té de perjudicar-nos d'una manera greu, que volin tant com vulguin; ara, si té d'ésser una mena de fusell de repetició protesto jo, i amb mí totes les bèsties, a les quals empaïta l'home sense modos ni vergonya.

La ballena, presidenta.—Calmi's el senyor tigre. L'aeroplà, si perjudica, perjudica a les ciutats; per als homes és un fusell que sempre tira els trets per la culata.

El tigre.—Vol dir, presidenta? Tinc els meus dubtes.

La ballena.—No vui dir, dic.

El lleó, la pantera, el llop, la hiena, la fura, etcètera

etcètera.—Que s'aclari això, això que's posi en nèt.

La ballena.—Si no tingués tanta paciència, bony!, crec que me l'acabariu. Però en tinc molta. Escolteu-me i apreneu: Nosaltres, els que vivim en la mar salada, n'hem sofert d'aquests enginys dels homes abans que vosaltres, els que voleu i els que aneu de quatre grapes. I què fèrem? Res. Proposo, doncs, a l'Assemblea que no faci res tampoc. S'aprova?

Tots.—Queda aprovat.

L'escriure fa perdre el llegir, o les relliscades de *La Veu*

REPETIDES vegades ens ha temptat el desig de dedicar una plana del setmanari als espectacles teatrals, abans que per a recollir les palpitations de la vida escènica, per a aplegar-hi, les equivocacions i les etzeguellades que un dia si i altre també se donen a la fulla que consagrada en el capítol esmentat, publica periòdicament el nostre vol-

gut confrare, *La Veu de Catalunya*.

El desig d'anotar els lapsus continguts en aquesta secció de *La Veu*, ens ha esperonat, com diem, més d'un cop. Hem desistit, emprò de l'idea, al considerar el treball enorme que ens reportaria assenyalar les errades de concepte, les confusions i el desconeixement que presideix en la redacció de la ja citada fulla, en la que sols per excepció hi surten les coses a dretes.

Avui, i baldament sigui per una vegada, anem a remarcar dugues de les equivocacions de que parlem. No pas amb la pretensió de veure com l'encarregat de escriure la fulla dedicada als espectacles esmena la seva conducta, perquè allavors s'estroncaria lo que és per a nosaltres fent d'honest divertiment. Si, per a donar als llegidors idea de com s'escriuen els diaris, àdhuc els que per a volguer agavellar les manifestacions esperituals de la terra, sembla haurien d'ésser els més ben informats quan de coses relacionades amb l'art de Catalunya se tracta.

Afirma el redactor de la *Crònica* continguda en la plana dedicada als espectacles publicada el proppassat dilluns, que la Roser Pino, «la il·lustre actriu que fins ara ha tingut companyia i que constitueix, indiscutiblement, un dels prestigis més sòl·lids de l'escena castellana, es proposa ingressar a la companyia Guerrero-Mendoza quan aquesta torni d'Amèrica i comenci la temporada a Madrid».

Escrita l'anterior barrabassada, es dedica el periodista a lloar el suposat gest de la senyora Pino, dient que

al revés de lo que solen les primeres figures, que quan tenen un nom pensen tot seguit de formar companyia pròpia, passa l'eminent actriu a ocupar humilment en lloc a una altra companyia.

Doncs no hi ha tal. La... diguem-ne distracció soferta ara pel autor del solt, la patí temps enrera un altre diari, *El Noticiero*, essent, per cert, la riota d'algun company, que es cuidà de posar al descobert la relliscada.

La Roser Pino contractada pels senyors Guerrero-Mendoza, no és la Roser Pino a que fa referència *La Veu*. La de que se tracta, és una distingida actriu jove, que ha fet la darrera temporada d'hivern en el nostre teatre Romea.

Obeirà el desconeixement que amb respecte de la senyoreta Pino viu l'autor del solt, al fet de que l'actriu no hagués prés part en les obres del geni austriac conegut per Laureà d'Orboc?

Com sigui que en la vida, i en la pàgina d'espectacles de *La Veu* la desgràcia mai va sola, va resultar que al parlar de la mort de l'actor Ontiveros, ocorreguda fa uns dies a Madrid, se diu que el popular artista treballà a les acaballes de la seva carrera, en qualitat de clown, en el *Circo Parish* i en el *Prado Catalán*, de Madrid.

Ens descuidavem de consignar que assegura abans que l'Ontiveros havia treballat repetides vegades als teatres barcelonins.

Fem constar, primer, que l'Ontiveros era poc menys que desconegut a Barcelona, on se presentà per única volta en el teatre de *Las Delicias*, del Paral·lel, convertit avui en Music-Hall.

Després, que el *Prado Catalán*, en qual pista ostentà l'Ontiveros la seva desgràcia, sigué un circ establert en la plaça dels Josepets, costat per costat de lo que és quarteret de bombers del districte VIII municipal.

Vegi si tenim, o no raó, al dir que per lo que toca a la plana d'espectacles de *La Veu*, les pifies hi són a dotzenes.

DES DE MALLORCA.—«LA

FLOR DE LA INTEMPERIE»

Cada dia veiem proves evidents que no sempre en les societats obreres es tracta d'assumptes de més jornal ni de menys hores ni de vagues de braços caiguts, o per caure, ni de setmanes més o menys angleses. També els associats obrers volen tenir llurs esbarjos en moments de poesia.

La societat de carreters de Palma, per exemple, s'ha sindicat sota un títol que confirma això que diem. Aquesta societat es titula «La Flor de la Intemperie», i res més. Aquests carreters, en associar-se, hauran sentit que llur ànima, d'una manera col·lectiva, batejava d'idealitat, perquè, a no ésser per aquesta raó, no veuríem pas els fonaments d'un nom que, miri's com se miri, no té res que veure amb els carros ni amb els transports ni amb idiosincràcies del ram de la càrrega i descàrrega.

Comprenem que els confiters, per exemple, s'anomenin com s'anomenen: «La Dulce Alianza». Fel i fet, els confiters es porten el sucre; però, dir-se «La Flor de la Intem-

En el nuevo MAPA DE EUROPA, figura la red completa de todos los ferrocarriles

UNA DONA DE PIT

— Això no són homes, són desferres; no hi ha més remei que governar nosaltres

EL SENYOR ESTEVE ESCOLTA

—Per ara no sento res.

perie» aquests homes de carretera, de moll, de riba i d'empedrat, si no fos pas pel que havem dit no sabríem pas com compenetrar-ho. Això d'intempèrie ja ho entenem. El carreter, quan va de camí, quasi sempre hi va per la intempèrie. Encara que vagi sota la vela, dormit i tot, va per la intempèrie. L'ofici és intemperios; però, això de la flor, és tan enigmàtic que ens pertorba tota la lògica.

Què volen dir amb això de la flor? Volen dir que són flors de cuneta? Volen dir que han nascut amb la flor? Volen dir que es tiren una flor? No essent una al·lusió poètica la veritat no hi ha qui ho entengui. Si s'haguessin dit «La Flor y Nata de la Intempèrie» aleshores potser s'hauria pogut discutir i fins passar-se a votació; però, sense la nata, ve a ésser un enigma.

Nosaltres estimem molt l'honrat gremi de carreters. A voltes, potser en el parlar, tenen expressions un xic crues; a voltes en deixen anar alguna que fa tremolar la intempèrie i fins arribar a la intemperància; però sempre havem tingut simpatia pels homes que van d'un lloc a l'al-

tre, pels homes que menen animals, en lloc d'ésser menats per ells, com succeeix tantes vegades; però, la veritat, aquest títol, sota el qual s'han sindicat, si no fos per la poesia, que perdona tots els pecats, el trobaríem pretencios.

Si seguíssim per aquest camí, aviat els carnicers es dirien «La Flor de la Carne», els peixaters «Las Algas Marinas» i els metal·lúrgics una altra verdura; i això de què fins les «algas» demanessin menys hores i les flors volguessin sindicar-se acabaria de complicar la qüestió social i, sobretot, la floricultura.

Que els sindicats vulguin poesia està bé, però bien entendida, com dirien els de la «Lliga» si parlessin en castellà. Les qüestions estan massa enceses per a què es puguin arranjar amb flors, encara que siguin flors d'intemperància.

XARAU

Teló enlaire

NOVEDADES

Continuen els èxits de la popular Amalia de Isaura, una de les artistes que més simpaties ha sapigut conquerir-se.

Dijous s'inaugurà la temporada de vaudeville que dirigeix el popular Santpere. Sabem de bona tinta que es proposa fer les obres, ensenyant les menes camisas i calçotets possibles.

Bona sort.

GOYA

Segueixen en aquest elegant i concorregut teatre les representacions d'òpera italiana, havent debutat alguns artistes de positiu mèrit i que faran *forrolla* si segueixen estudiant amb fe, cosa que és un xic difícil, puix ja és sabut que la immensa majoria dels debutants, així que escolten una ovació d'estímul o de simpatia, es creuen més eminents que En Battistini o el gran Schippa, i les noves dives als dos dies de presentar-se en públic ja es creuen poder tractar de tu a la Paretto i a la Barrientos.

Dels artistes coneguts del nostre públic mereix molts elogis la gentil Filomena Suriñach, que ens feu una *Traviata* i un *Barbero* de primera. La Filomena és un filó... d'or. I sinó «al tiempo», que diuen els que parlen l'idioma d'En Sánchez Toca.

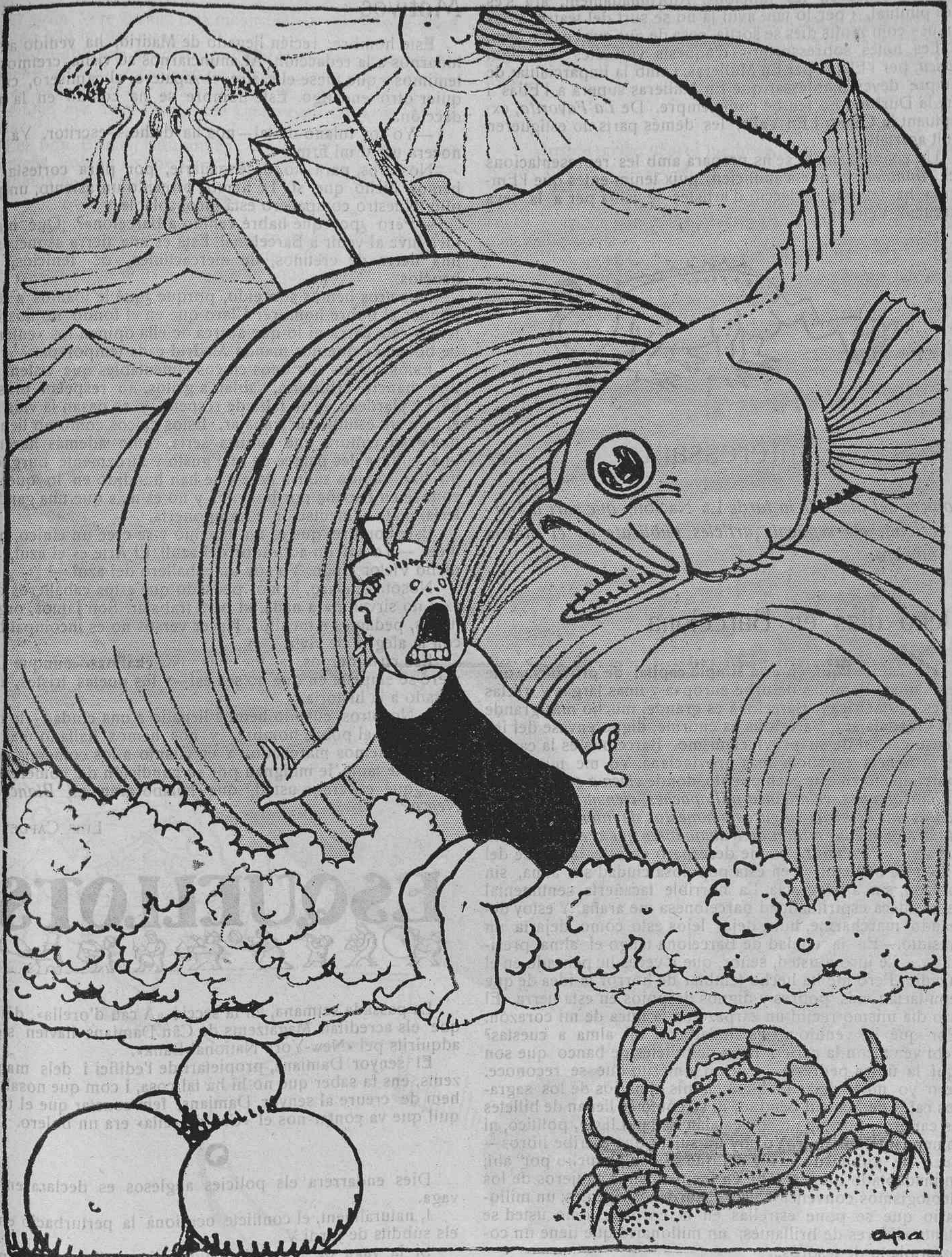
Els aficionats al *bel canto* deuen anar a les funcions del «Goya».

BOSQUE

Seguim amb varietat d'obres i artistes a diari, amb profit de l'Empresa, sobretot el dissabte passat, que's feu una calderada d'aquelles que deixen grat record, emperò passà lo que un dia o altre havíem ja previst que passaria, o sigui que el públic protestaria sorollosament de l'hora de retràs amb

El nuevo MAPA DE EUROPA

contiene todas las poblaciones de más de diez mil habitantes. Precio: 2'50 pesetas

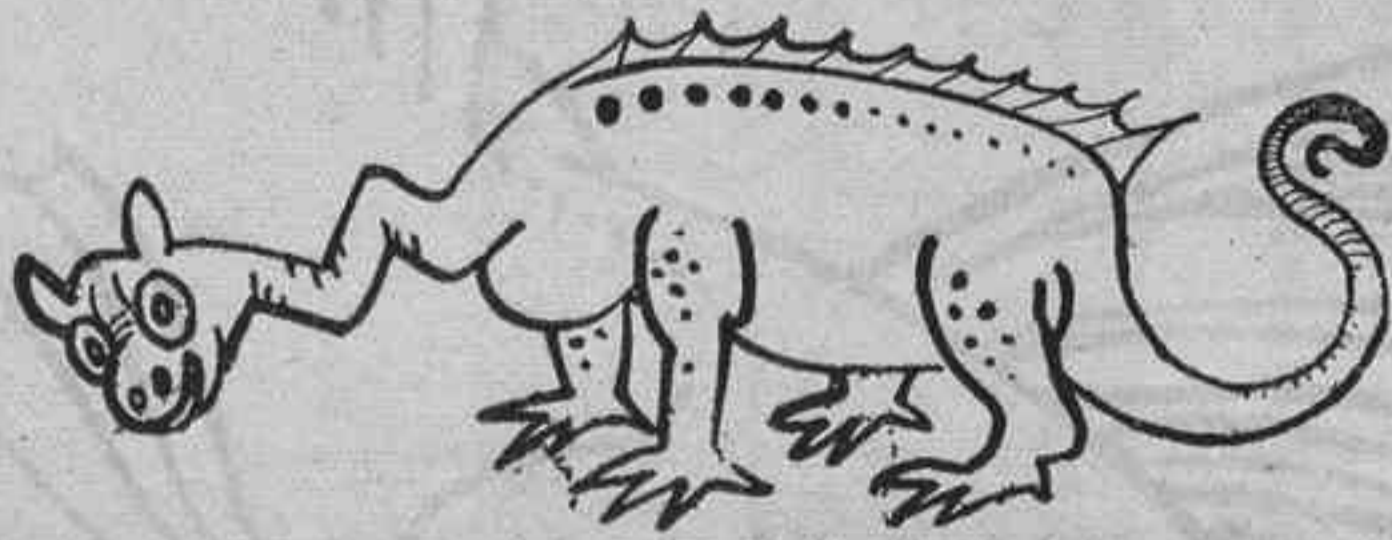
«O TERROR DOS MARES»

—Vaja, llestos; amb aquest company no hi comptava.

que's començaven les funcions. Afortunadament, ara s'és més puntual, i per lo tant avui ja no se surt del teatre a les dugues com molts dies se sortia, cosa de que ens en felicitem.

Les notes sobressortints d'aquests vuit dies han sigut *Tosca*, per l'Elias i per En Mulleras; i amb la imparcialitat de sempre devem confessar que En Mulleras supera a l'Elias i que la Durbino ho feu bé com sempre. De *La Favorita*, exceptuant la Callao i En Valls, les demás parts no estigueren molt acertats.

Un acontèixement se'ns prepara amb les representacions del *Tannahusser* que s'anuncien, puix tenim entès que l'Empresa ha fet una selecció d'artistes de valúia per a la seva execució. Veurem.

Interessant

Copiem del diari de la tarde La Nación, que surt a Barcelona, els següents articles publicats en el mateix número:

Ocho días en Barcelona

He caído aquí, en esta simple capital de provincia, que tiene unas Ramblas de urbe europea y unas largas y rectas calles geométricas. Barcelona es grande: mucho más grande que Guadalajara. Barcelona es enorme, digno envase del inmenso caudal de su provincianismo. Barcelona es la capital de provincia española más provinciana. Yo me muero de aburrimiento en este gran pueblo, donde *viven a gusto treinta mil macarrones, veinticinco mil apaches, cien mil vagos, doscientas mil hetairas vulgares y honestas de intenciones espirituales y medio millón de trabajadores que creen en serio que vivir es trabajar*. Yo me desespero en este Jadraque del millón de habitantes, en esta populosa ciudad sin alma, sin corazón, sin aristocracia. La horrible tacañería sentimental de la enteca espiritualidad barcelonesa me araña. Y estoy deseando marcharme, huir, dejar lejos esto como dejaría un presidio.—En la ciudad de Barcelona tengo el alma presidiaria.—Le juro a usted, señor, que a veces he pensado en el suicidio. Pero me ha hecho temblar de horror la idea de que sepultarían mis pobres y dignos despojos en esta tierra. El otro día mismo recibí un zarpazo en la nuca de mi corazón. ¿Por qué he venido a esta ciudad con mi alma auestas? Debí venir con la cartera llena de billetes de banco que son aquí la única pedrería de virtud y mérito que se reconoce. Pero yo no sé dejar mi alma en mis almaríos de los sagrados cafés de Madrid bendito; ni sé cómo se llenan de billetes las carteras, porque no soy catalán de la «Lliga», político, ni comerciante, ni tahur. Yo soy un sujeto que escribe libros—cinco he publicado ya—y del que se habla mucho por ahí; un inadapado que no cabe en los pequeños agujeros de los ideologismos convencionales, absurdos y vigentes; un millonario que se pone estrellas en la corbata, como usted se planta alfileres de brillantes; un millonario que tiene un corazón pleno de tesoros...

ALFONSO VIDAL Y PLANAS

Motivos

Este hombre, recién llegado de Madrid, ha venido a saludarnos a la redacción. Al anunciarnos su visita, creímos—temimos—que fuese el sastre, el zapatero, el camiserero, cualquier otro enemigo. Este hombre se ha colado en la redacción.

—Yo soy fulano de tal—nos ha dicho,—escritor. Ya conocerá usted mi firma.

Nosotros, para no desengañarle, por pura cortesía, le hemos dicho que sí. Le hemos ofrecido un asiento, un pitillo. Nuestro compañero está inconsolable.

—Pero ¿por qué habré venido a Barcelona? ¡Qué mala idea tuve al venir a Barcelona! Esta es una tierra asquerosa, una tierra de cretinos, de mercachifles, de fenicios, de beocios.

Nosotros hemos sonreído, 'porque ¿qué le íbamos a responder al pobre hombre? Claro que en el fondo no nos interesa esta tierra ni lo que acerca de ella opinen los «enfants de bohème» que nos manda Madrid cada temporada.

Estos chicos son unos chicos lamentables que visten de una manera arbitraria, hablan a gritos, no respetan prestigios y alardean de su falta de respeto, y se pasan la vida en el café sin estudiar ni trabajar. Estos chicos como no tienen una gran cultura, una cultura seria, como además hacerse una cultura les parece de mal gusto y atrocemente burgués, no han sabido salir a flote y se han hundido en lo que se conoce en España por bohemia y no es más que una gandería, mala alimentación y tramponería.

Este hombre, que es un ingenuo y se cree un cínico, nos dice: —Yo soy un adorador del azul! El Arte es el azul, ha dicho Víctor Hugo. Yo soy un caballero del azul.—

Nosotros, claro, hemos pensado que estos caballeros del azul no sirven para nada: ni para trabajar. Son fátuos, orgullosos, pedantes e incultos. Hacer versos no es incompatible con la alegría de vivir.

Los chambergos, las melenas y las chalinas—aunque Carrère se empeñe en que no sea así—y los poetas tristes, han pasado a la historia.

—Nosotros, cuando hemos llegado a una ciudad—le hemos dicho al pobre hombre—y nos hemos hallado mal en ella, nos hemos marchado. Y en cuanto a los comerciantes, esos que tanto le indignan por su condición de comerciantes ¿qué esperaba usted, que colaboraran en *Blanco y Negro*?

LUIS CAPDEVILA

ESQUELLOTS

La passada setmana, en la secció «A cau d'orella», dèiem que els acreditats Magatzems de Càn Damians havien sigut adquirits pel «New-York National Bank».

El senyor Damians, propietari de l'edifici i dels magatzems, ens fa saber que no hi ha tal cosa, i com que nosaltres hem de creure al senyor Damians, fem constar que el tranquil que va contar-nos el «Cau d'orella» era un bolero.

Dies endarrera els policies anglesos es declararen en vaga.

I, naturalment, el conflicte ocasionà la perturbació entre els súbdits de Jordi V.

Si la vaga de *quindilles* hagués tingut lloc a Espanya, ningú n'hauria fet cas, puix per lo que serveixen tant és que treballin—això de treballar és un dir—com que's declarin en *huelga general*.

El gran Pere Balañá està inconsolable. I la veritat sigui dita, no n'hi ha per menys.

Els republicans del districte quint li venien preparant un homenatge; però a l'enterar-se que En Peret estava preparant-se per a ingressar a la «Lliga», li han dit:

—Que els de la Plaça de la Cucurulla t'amparin i et vererin.

I el bon Balañá, naturalment, no té altra esperança que l'immens Pol, en compensació, li organitzi un àpet de cent cinquanta mil coberts.

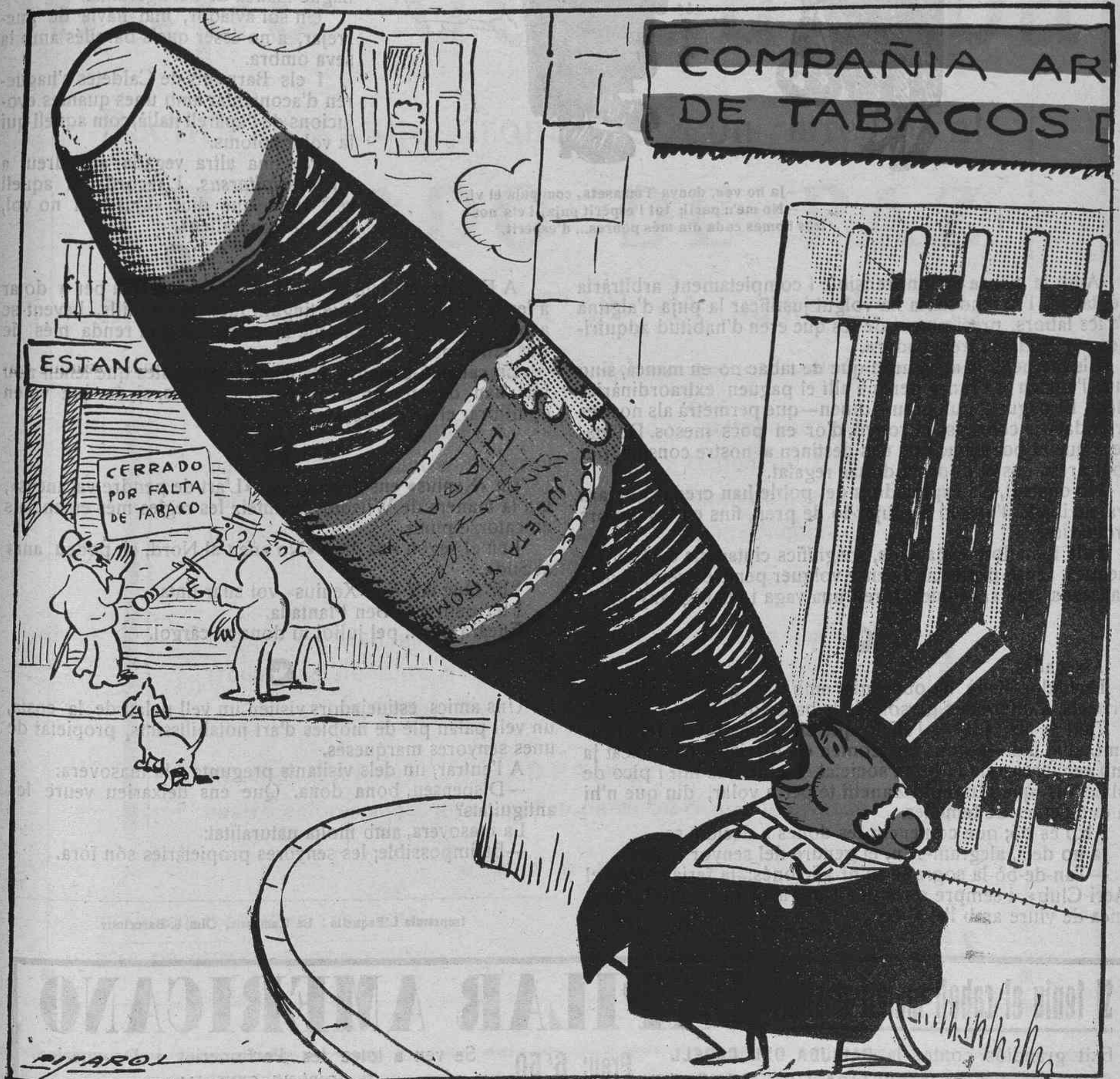
La Diputació d'Alacant es troba *en pleno éxito* econòmic. Per manca de *busilis*, el assilats de la Casa de Beneficència s'estan morint de fam, a l'extrem que semblen veritables mòmies.

Han mort, per manca d'alimentació, onze criaturetes. I... després diran que els cacics de províncies no treballen pel progrés i la regeneració d'Espanya! Malesvolences, ve't-ho-aquí!

L'il·lustrat crític d'art i membre de la Junta de Museus, senyor Rodríguez Codolà, ha anat a Roma a l'objecte de regalar al rei de Itàlia una medalla d'or.

Es de creure que les dues majestats fraternitzaran desseguida. Tots dos són petits i carregats de p....., per força s'han d'entendre aviat.

En Rodríguez Codolà entregarà la medalla, i l'altre, com que està bastant *fumut*, la portarà al Banc de Roma per a què en facin moneda.

—Diuen que no hi ha tabaco?... A mi plim! Jo fumo i me'n refumo de tots.

—Ja ho veu, donya Tomaseta, com puja el vi.
—No me'n parli; tot l'esperit puja, i els nostres homes cada dia més pobres... d'esperit.

Amb la manca incomprensible i completament arbitrària del tabac, l'Arrendatària ha volgut justificar la puja d'alguna de les labors, precisament de les que eren d'habititud adquirides per la classe treballadora.

Els malpensats asseguren que de tabac no en manca, sinó que l'envien a França perquè allí el paguen extraordinàriament. El paguen a un preu—diuen—que permetrà als nostres arrendataris cobrir-se el ronyó, d'or en pocs mesos. De manera que el poc tabac que ens destinen al nostre consum, per contrarestar, ens el podrien donar regalat.

No obstant, els explotadors del poble han cregut que ara era arribada l'ocasió d'apujar-lo de preu, fins en les labors ordinàries.

I els fumadors espanyols, magnífics ciutadans de Les Batueques, sense protestar. I sense volguer pendre exemple dels francesos, que ara mateix feren una vaga i l'han guanyada.

Aixecades.

L'aviador italià ha obsequiat amb uns quants vols, dels arriscats, a diferents personalitats barcelonines.

Tant és així, i tal és l'afició que ens ha entrat de fer el colomí, que fins—segons ens conten els diaris—s'ha aixecat ja amb senyoretas de la bona societat. I entre les mil i pico de sol·licituts que l'intrèpid Zanetti té per a volar, diu que n'hi ha duescentes de femelles.

Això és bó; que comencin les dones a decidir-se.

Ja ho deia, alegrant-se'n, el gendre del senyor Esteve:

—Tan-de-bò la sogra se m'hi aficionés; la faria sòcia del «Aeri Club», i sempre seria una esperança per a mí. L'esperança de viure amb l'ai al cor.

Caldetes immortal...

Els senyors cursis de la nostra Niça barata no s'haurien de morir mai. El jorn que ells ens fallin, ens fallaran les més tarasquesques iniciatives.

Ja degueren veure quina una se n'havien empescada per al diumenge passat: Volguent recordar i eclipsar aquells Barnums de les nostres places de braus quan s'inventaven les pantomimes de la guerra d'Àfrica, els senyors de la gran Caldetes varen organitzar res menys que una batalla aèria, una epopeica batalla entre avions, que havia de deixar blaus—de blau mediterrani—als pagesos de la costa.

Sinó que el colossal espectacle els va fer figa, per la senzilla raó de que hi hagué manca de bel·ligerants.

Un sol aviador, mal havia de guerejar, a no ésser que's barallés amb la seva ombra.

I els Barnums de Caldetes s'hagueren d'aconterar amb unes quantes evolucions de l'aparell italià, com aquell qui fa volar coloms.

Per una altra vegada apendreu a no precipitar-vos. I recordareu aquell vell refrà que diu: «Quan un no vol, dos no es barallen».

A França està fent-se una formosa campanya per a dotar a les famílies pobres que tinguin més de nou fills, havent-se aconseguit, per a tan noble fi, un capital que renda més de dos mil·lions de francs.

En canvi, a Espanya, les famílies modestes que tenen nou fills, han de menjar nou vegades menys, si és que volen equilibrar el pressupost.

En «Xenius» ens descobreix «L'art de pendre vacances», i, a la manera de Wilson, resumeix les regles més essencials en catorze punts.

I en el segon ens diu: «No aneu al Nord, si podeu anar al Sud».

Eh? Què tal? En «Xenius» vol suar tinta.

I fer patir a la Ben Plantada.

Encara que... pel juliol ni dona ni cargol.

Uns amics estiuejadors visiten un vell palau de la costa, un vell palau plè de mobles d'art notabilíssims, propietat de unes senyores marqueses.

A l'entrar, un dels visitants pregunta a la masovera:

—Dispenseu, bona dona. Que ens deixariu veure les antiguitats?

La masovera, amb molta naturalitat:

—Es impossible; les senyores propietàries són fòra.

Impremta L'Esquella i La Campana, Olm, 8.-Barcelona

Si teniu el cabell malalt gasteu

CAPILAR AMERICANO

Exit grandió contra la CAIGUDA DEL CABELL
Activa ràpidament la SORTIDA I CREIXEMENT
IMPEDINT INSTANTÀNIAMENT LA CAIGUDA.

Preu: 6'50
pessetes estoix

Se ven a totes les Perfumeries i Drogueries
DIPÒSIT GENERAL:
J. ICART, Claris, núm. 10.—BARCELONA

Acaba de ponerse a la venta el nuevo

Mapa de Europa

Rectificadas sus fronteras con arreglo al

TRATADO DE PAZ

firmado en Versalles el 28 de junio de 1919

Además de los límites de las grandes potencias que han sufrido variación con motivo de la cesión de territorios, se consigna en este mapa las demarcaciones de todas las pequeñas nacionalidades que han recobrado su independencia

Figura en este mapa la red completa de todos los ferrocarriles de Europa y el número de habitantes de las poblaciones de más de 10,000

Nuestro MAPA DE EUROPA mide 70 × 93 impreso a cuatro colores sobre un magnífico papel fabricado exprofeso

SE VENDE EN TODAS LAS LIBRERÍAS DE ESPAÑA AL PRECIO DE

2'50 pesetas

LA SITUACIÓ DE BARCELONA